

De Reaper MQ-9 is zo'n onbemand wapen waar D66 niet aan wil. Patrick Bolder vermoedt dat vooroordelen en een gebrek aan kennis daaraan ten grondslag liggen.

FOTO ANP/HH

OPINIE Luitenant-kolonel b.d. Patrick Bolder

Verbieden onbemande wapensystemen naïef

Na de machtsovername van de Taliban van Kabul heeft D66-Kamerlid Selima Belhaj in felle debatten met staatssecretaris Broekers-Knol en ministers Kaag en Bijleveld laten zien bezorgd te zijn over de veiligheid van Afghanistan die voor Nederland hebben gewerkt en in de steek gelaten dreigden te worden. Was mevrouw Belhaj ook maar zo bezorgd over de veiligheid van Nederland.

Net voor de zomer heeft zij een initiatiefnota tegen autonome wapensystemen opgesteld en ingediend. Een ogenschijnlijk doorwrocht stuk met vele (semi-)wetenschappelijke voetnoten, zoals van het International Committee of the Red Cross (ICRC) en de vredesorganisatie PAX. De nuance ontbreekt echter. Zo is er bijvoorbeeld geen verwijzing gegeven naar studies die een andere kant laten zien. En zij weet dat die bestaan en dat de Nederlandse krijgsmacht zorgvuldig omgaat met de invoer van onbemande systemen en de bijbehorende dilemma's en de altijd aanwezige controles. Zij was immers zelf als lid van de Vaste Commissie voor Defensie aanwezig bij een speciaal door de 13e Brigade en het Haags Centrum voor Strategische Studies

Onbemande automatische wapensystemen moeten de wereld uit, vindt D66. Kamerlid Belhaj schreef daartoe een initiatiefnota. Tot afgrijzen van Patrick Bolder. De oud-militair vindt het naïef om te veronderstellen dat een land in deze tijd zich zonder zulke wapens kan verdedigen.

(HCSS) georganiseerde dag waar over dit soort systemen werd gesproken en ze werden gedemonstreerd. Betekenisvolle menselijke controle blijft voor Nederland een cruciaal item binnen de ontwikkeling van dit soort wapens waarbij het menselijk oordeelsvermogen behouden blijft.

Toekomst

Er bestaat nog veel onwetendheid en onbegrip rond onbemande, automatische en autonome wapensystemen. Deze systemen zijn niet nieuw: denk aan de beruchte Selbstschussanlagen in de voormalige DDR, maar ook aan de Goalkeeper en Patriot met hun automatische modus. Tegenstanders framen dit soort systemen snel als killer robots. Maar de toekomst van oorlog gaat wel die kant op. Onder andere versnelling van oorlogsvoering vereist een grote mate van automatische en

deels autonome onbemande systemen om ons te kunnen verdedigen tegen nieuwe wapens die wereldwijd worden ontwikkeld. Uitsluitend menselijke besluitvorming over het nemen van verdedigende actie, leidt tot onacceptabele vertraging en uiteindelijk verlies. Verlies van de oorlog, van levens en van ons land.

Vooroordelen en gebrek aan kennis rondom onbemande wapensystemen zijn ongetwijfeld de reden om met deze initiatiefnota te komen. Eenmaal tot wet verheven zou dat echter de effectiviteit van de krijgsmacht en de mogelijkheid om eigen troepen en het Nederlandse (en NAVO en EU) grondgebied en luchtruim te beveiligen, bemoeilijken en zelfs onmogelijk maken. Juist landen die volgens Belhaj er alles aan zouden moeten doen om de ontwikkeling te stoppen, zijn uiterst zorgvuldig inzake autono-

mie en het concept van betekenisvolle menselijke controle. Ons minder vriendelijk gezinde landen, met een afwijkend moreel, ethisch en juridisch afwegingskader, worden door Belhaj niet aangespoord. Nederland en het Westen mogen geen gebruikmaken van noodzakelijke wapensystemen die hard nodig zijn om ons land en de veiligheidsorganisaties waar wij lid van zijn te beschermen.

Debat

De initiatiefnota is daarmee een eenzijdig en onvoldoende onderbouwde voorstel waarmee de krijgsmacht noch de politiek is gediend. Het is een aanklacht tegen een onvermijdelijke ontwikkeling en getuigt van een naïef wereldbeeld. Hooguit geschikt om een, overigens terecht, debat over deze materie te starten.

Luitenant-kolonel b.d. Patrick Bolder is verbonden aan het Haags Centrum voor Strategische Studies (HCSS)

FOTO JOS VAN LEEUWEN